

Raadsinformatiebrief

Onderwerp	Voortgangsrapportage Jeugd september 2026
Portefeuillehouder	M. de Boer
Portefeuille	(specialistische) Jeugdhulp

Aan de leden van de gemeenteraad Zaanstad,

Inleiding

Het college rapporteert periodiek, eens per half jaar, aan de raad over de voortgang van de jeugdhulp in Zaanstad, via een voortgangsrapportage. Hiermee wordt een van de aanbevelingen van het rekenkameronderzoek Jeugdhulp in Zaanstad opgevolgd.

In de voortgangsrapportage wordt een update gegeven van de aantallen jeugdigen in de jeugdhulp, de kostenontwikkeling, de besparende maatregelen en de actuele ontwikkelingen rondom jeugdhulp.

In deze voortgangsrapportage zijn de ontwikkelingen van het eerste half jaar van 2026 opgenomen met daarbij de cijfers over deze periode en de meest actuele prognose over 2026.

Toelichting

Het eerste deel van de rapportage geeft een overzicht van alle lopende projecten en ontwikkelingen waar we het afgelopen half jaar aan hebben gewerkt.

Actuele ontwikkelingen

Het wetsvoorstel Reikwijdte Jeugdwet ligt nog ter behandeling. De VNG en diverse brancheorganisaties hebben tijdens de consultatie kritiek geuit, omdat het voorstel volgens hen onvoldoende bijdraagt aan de hervorming en financiële houdbaarheid van het jeugdstelsel. Het voorstel maakt Stevige Lokale Teams wettelijk verplicht en geeft hen ook binnen de Wmo 2015 een belangrijke rol bij passende ondersteuning en de toeleiding naar specialistische hulp. Na de zomer wordt verwacht dat duidelijk wordt of VWS het wetsvoorstel aanpast of ongewijzigd aan de Raad van State voorlegt.

De regio Zaanstreek-Waterland heeft een verplichte regiovisie jeugd opgesteld in het kader van de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg. De regiovisie beschrijft de gezamenlijke koers voor specialistische jeugdhulp en bundelt bestaand beleid. Deze regiovisie wordt in november ter vaststelling aan de gemeenteraden aangeboden.

Zaanstreek-Waterland is sinds 2022 een landelijke proeftuin voor het toekomstscenario Jeugd- en gezinsbescherming. Sinds 2025 werkt het Regionaal Veiligheidsnetwerk (RVN) in een uitgebreid postcodegebied in Zaanstad volgens de nieuwe werkwijze, waarin gezinnen niet meer van de ene organisatie worden 'doorgestuurd' naar de volgende maar waarin organisaties als een netwerk samen met het gezin werken. De betrokken jeugd- en wijkteams werken sinds 1 juni volledig op deze manier. Uitbreiding naar Zaanstad Oost staat gepland voor 1 januari 2027. In 2026 is verder gewerkt aan de doorontwikkeling van de werkwijze, gegevensdeling, ervaringsdeskundigheid, leren en ontwikkelen en het opstellen van een maatschappelijke businesscase. De proeftuin van onze regio is inmiddels een goed voorbeeld in het land.

Het Jeugdteam werkt met praktijkondersteuners (POH) Jeugd en Gezin bij verschillende huisartsen in Zaanstad. Op dit moment heeft de helft van de huisartsenpraktijken in Zaanstad een POH-jeugd. De huisarts is een belangrijke verwijzer naar tweedelijns jeugdhulp. Hogeschool van Amsterdam heeft een onderzoek gedaan naar de inzet van de POH Jeugd en Gezin. Belangrijke opbrengsten zijn de laagdrempelige en snelle toegang tot ondersteuning, betere triage en vraagverheldering, ontlasting van huisartsen, een sterkere

verbinding tussen huisartsenzorg en het lokale veld en de verwachting dat zwaardere hulpverlening in een deel van de gevallen kan worden voorkomen.

Sinds de start hebben de POH'ers in totaal 1108 cliënten gesproken. Van alle afgesloten trajecten is 32% succesvol afgerond zonder verwijzing naar verdere hulpverlening. De komende tijd wordt gewerkt aan het verder versterken van de POH, door kennisdeling, samenwerking tussen de huisarts en de POH en het Jeugdteam. Verder wordt er geïnvesteerd in professionalisering van de registratie en monitoring, zodat de maatschappelijke en financiële opbrengsten van de inzet in de komende jaren beter zichtbaar kunnen worden gemaakt.

De aanbesteding specialistische jeugdhulp loopt; deze zomer is de inschrijving gesloten en in oktober vindt de gunning plaats. De definitieve gunning voor de hoogspecialistische jeugdhulp (segment C) en Verblijf (segment V) zal op 7 oktober zijn en voor de enkelvoudige specialistische jeugdhulp (segment B) naar verwachting op 28 oktober.

Na de gunning zal er gewerkt worden aan de implementatie, bijvoorbeeld met scenario's voor zittende jeugdigen bij aanbieders die mogelijk niet gecontracteerd zullen zijn in nieuwe contractperiode. Het uitgangspunt is natuurlijk dat de jeugdigen en gezinnen de ondersteuning houden die zij nodig hebben. Er is een overgangperiode in de contracten opgenomen zodat per jeugdige zorgvuldig kunnen nagaan wat het best passend is; eventueel langer bij de aanbieder blijven of overdracht naar een nieuwe aanbieder. Dit zal in nauwe samenwerking tussen aanbieder, jeugdteam en gemeente plaatsvinden.

Ontwikkeling kosten van jeugdhulp

Zoals in de rapportage is te zien is het aantal jeugdigen met een vorm van jeugdhulp het laatste half jaar gestegen. Vorig jaar leek de groei iets af te vlakken maar de vraag naar jeugdhulp blijft onverminderd groot.

De verwachte kosten voor jeugdhulp in 2026 komen uit op een totaal van € 81,75 miljoen. In de begroting is rekening gehouden met € 80,7 miljoen aan kosten. Daarom leidt dit tot een verwacht nadeel van € 1,1 miljoen (=1,3%) ten opzichte van de begroting in 2026.

De verwachte kosten in 2026 komen € 8,6 miljoen hoger uit dan in 2025: dat is een toename van 11,8%. In de begroting voor 2026 is, ten opzichte van de kosten in 2025, rekening gehouden met 5,2% indexatie van de tarieven plus 4,7% volumegroei bij de meeste vormen van jeugdhulp. In werkelijkheid zijn de kosten, los van indexatie, dus sterker gegroeid. Cijfermatig is dit te verklaren door een groei van 4,5% van het aantal jeugdigen met jeugdhulp. De kosten per jeugdige met jeugdhulp zijn tot nu toe in 2026 met 2,1% toegenomen. Dit is een indicator voor een toename van de zwaarte en duur van jeugdhulptrajecten.

Financiële en Juridische consequenties

Deze rapportage heeft geen juridische en financiële consequenties. De financiële ontwikkelingen die in de rapportage worden besproken worden via de P&C cyclus behandeld.

Geheimhouding op grond van de Gemeentewet

Openbaar

Aanpak/uitvoering

- In januari 2027 volgt de volgende voortgangsrapportage.

Betreft

Actieve informatievoorziening.

Bijgaande stukken

- Voortgangsrapportage Jeugd september 2026 10706819

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Zaanstad,

drs J. Hamming, burgemeester

mr. L. Graaff, gemeentesecretaris

Transactiebewijs iBabs digitale handtekening

Jong, Ineke de
Ineke.Jong@zaanstad.nl

06-10-2026 15:38

bf790b3a9f709d2cf89a0ac2d106e45774b63d1634c397bc8b5a5d22f94229d6

overeenkomstig het door de burgemeester genomen
besluit van 18 juli 2023 (kenmerk 7592590)

Dit document is digitaal ondertekend en bevat
daarom geen handtekening.